

Huisarts en Wetenschap

www.henw.org

Redactie

Dr. H.C.P.M. van Weert, hoofdredacteur
 Dr. L.E. Bröker
 Dr. J.W.L. Cals
 Dr. H.C.A.M. van Rijswijk
 Dr. H.J. Schers
 Dr. W.E.M. Spinnewijn
 Prof. Dr. Th.J.M. Verheij
 Dr. J.C. van der Wouden

Redactiesecretariaat

H. Helsloot, M.N. Oosterom,
 A. Stalenhoef, S.H. Umans
 Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
 T (030) 282 35 50 F (030) 282 35 01
 E-mail redactie@nhg.org

Basisvormgeving

Helfrich ontwerp bureau, Deventer

Nederlands Huisartsen Genootschap

Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
 Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
 T (030) 282 35 00, F (030) 282 35 01

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu van Loghum, onderdeel van Springer Uitgeverij.
 Postbus 246, 3990 GA Houten
 Hafize Guven-Onder (030) 638 39 75, h.guven@bsl.nl
 Paul Bakker (030) 638 39 28, paul.bakker@bsl.nl
 Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie.
 Inzenden aan de uitgeverij, media.marketing@bsl.nl

Abonnementenadministratie

Klantenservice Bohn Stafleu van Loghum
 Postbus 246, 3990 GA Houten
 T (030) 638 37 36, F (030) 638 39 99
 Voor informatie en bestellingen raadpleeg
 www.bsl.nl

Nieuwe abonnementen

Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment worden aangegaan en worden stilzwijgend met telkens een jaar verlengd tot wederopzegging. Een abonnement wordt eenmaal per jaar bij vooruitfacturering voor het aankomende jaar berekend. Een studentenabonnement loopt gelijk met het studiejaar, van 1 september t/m 31 augustus, en wordt stilzwijgend met telkens 1 jaar verlengd tot wederopzegging. Een studentenabonnement heeft een maximale looptijd van 2 jaar en wordt dan automatisch omgezet in een regulier abonnement. Bij wijziging van de tenaamstelling en/of het adres verzoeken wij u de adreswijziging met de gewijzigde gegevens op te sturen naar Bohn Stafleu van Loghum. Beëindiging van het abonnement kan uitsluitend schriftelijk en dient uiterlijk 2 maanden voor afloop van het lopende abonnementsjaar te zijn ontvangen.

Abonnementenprijzen

Jaarabonnement (incl. verzend- & administratiekosten)
 particulieren: € 157,-
 studenten: € 78,50
 losse nummers: € 17,25
 jaarabonnement online: € 125,-
 jaarabonnement online + folie: € 172,50
 Prijswijzigingen voorbehouden
 Voor buitenlandse abonnees geldt een toeslag op deze prijzen. Niet hiervoor genoemde prijzen op aanvraag of via www.bsl.nl.

Levering en diensten geschieden volgens de voorwaarden van Springer Uitgeverij, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder dossiernr. 32107635 op 1 januari 2008. De voorwaarden zijn in te zien op www.bsl.nl, of worden de koper op diens verzoek toegezonden.

ISSN 0018-7070

De redactie werkt volgens een redactiestatuut dat de onafhankelijkheid van de redactie waarborgt. De NHG-Standaarden en het NHG-nieuws vallen onder de verantwoordelijkheid van het NHG. De artikelen uit H&W zijn voor NHG-leden, abonnees van de online-editie van H&W en abonnees van de gecombineerde folio/online-editie van H&W ook toegankelijk via de vakbibliotheek van Bohn Stafleu van Loghum: www.h&w.bsl.nl.

Witte raven en digitale postduiven

Dit jaar hebben we maar liefst elf klinische lessen gepubliceerd. Een elftal witte raven zult u wellicht denken. Nu staat er in deze H&W inderdaad een, namelijk een les van Jaap Kroon over de Charcotvoet. Maar wat hebt u aan zo'n witte raaf? Die zal in de praktijk tenslotte weinig voorkomen. Toch is het goed te weten dat die raaf bestaat. Opgeschreven observaties bij (een paar) individuele patiënten zorgden in het verleden voor indrukwekkende doorbraken (zoals bij hiv en de ziekte van Parkinson). Spraakmakende observaties zetten aan tot verder denken en leiden ook tot betere herkenning. Wanneer u nu een suikerpatiënt met een gezwollen voet ziet, denkt u wellicht juist door de les van Kroon eerder aan deze zeldzame complicatie. En daarmee kunt u ernstige schade aan die voet helpen voorkomen. Overigens komen niet alleen witte raven in aanmerking voor een klinische les. Zo hadden we dit jaar ook lessen over Q-koorts, coeliakie, hyponatriëmie bij verwarde oudere patiënten, pijn bij wervelfracturen en de aanpak van onderbeenblessures. Ook doodgewone zwarte raven met een bijzondere touch doen dus mee. Ze zijn beide belangrijk voor de praktijk.

Verwondering

De Amerikaanse chirurg en schrijver Atul Gawande beschrijft treffend hoe geneeskunde onzeker, gecompliceerd, feilbaar en menselijk is. In zijn verhalen over de zorg combineert hij een scherp observatievermogen en een prettige schrijfstijl met voortdurende *verwondering*. En worden we niet allemaal dagelijks overvallen door verwondering? Soms is patiëntenzorg routine, maar regelmatig zijn we oprecht verwonderd over een speciale presentatie of een bijzonder aspect bij een heel alledaagse klacht. Die patiënt blijft ons bij, en we delen het verhaal met onze directe omgeving. Om meer collega's deelgenoot van die verwondering te maken, is een klinische les bij uitstek geschikt. Na de presentatie van een of enkele exemplarische patiëntbeschrijvingen wordt de algeme-

ne boodschap in kort bestek zo volledig mogelijk uiteengezet. Dat klinkt ingewikkeld, maar het is ook te beschouwen als een *whodunit*, zoals we die van de detectives kennen. Je neemt de lezers mee in je eigen diagnostische denkproces en laat hen al lezende gissen naar de eigenlijke aandoening of oorzaak van de klachten van die specifieke patiënt. Aan het eind is de lezer via een prikkelend leesproces een stuk wijzer geworden.

Digitale pen

De auteurs van de klinische lessen van het afgelopen jaar waren weliswaar van diverse pluimage, maar zeker niet louter academisch. Het waren juist vaak (jonge) dokters die met hun voeten stevig in de praktijk staan: fulltime huisartsen, kaderartsen en een aanzienlijke groep aios. Dat is bemoedigend. Het geeft aan dat er dagelijks veel verwondering is en dat een enthousiaste groep dokters daarop in de pen klimt om hun vakgenoten daarvan deelgenoot te maken. Wij ontvangen die lessen graag via de digitale postduif. Of het nu witte of zwarte raven zijn, ze zijn allemaal even welkom. Ze hebben door uw hoofd en door de medische literatuur gefladderd en zullen ook uw collega's prikkelen of informeren. Bovendien kunt u met de digitale pen ook nog een snelle reactie geven via de optie *Reageer* op www.henw.org. We hopen op veel verwondering en schrijverij in 2011.

Jochen Cals

Rubrieken in dit nummer

Huisartsenzorg in cijfers	659
Import	688
Column	690
Kennistoets	691
PEARLS	692
Ingezonden	693
Boeken	695
Proefschrift	697